

Wincenty Witos 1874-1945

Wincenty Witos 1874-1945, tekst i dobór ilustracji
Tomasz Bereza, Marcin Bukała, Michał Kalisz,
Rzeszów 2010, dodruk Warszawa 2018, 416 s.,
ISBN: 978-83-7629-181-9

Publikacja ta jest próbą przybliżenia Czytelnikom, zwłaszcza młodym, sylwetki tego wybitnego Polaka oraz kontekstu historycznego, w którym żył.

Wincenty Witos urodził się 21 stycznia 1874 r. w Wierzchosławicach k. Tarnowa. Ukończył szkołę elementarną w rodzinnej wsi. Był rolnikiem, działaczem społecznym, samorządowcem, politykiem związanym z ruchem ludowym. Od 1905 r. był radnym Rady Powiatowej w Tarnowie. W latach 1908-1931 pełnił funkcję wójta Wierzchosławic. Od 1908 r. sprawował mandat do Sejmu Krajowego we Lwowie, zaś w latach 1911-1918 - posła do Rady Państwa w Wiedniu. Był członkiem władz powiatowych i okręgowych chłopskich organizacji społeczno-gospodarczych. Należał do partii: od 1895 r. - do Stronnictwa Ludowego (od 1903 r. Polskiego Stronnictwa Ludowego), od 1913 r. - Polskiego Stronnictwa Ludowego - Piast.

Podczas I wojny światowej był zwolennikiem utworzenia niepodległego państwa polskiego, złożonego z ziem wszystkich trzech zaborów. Od października 1918 r. przewodniczył Polskiej Komisji Likwidacyjnej w Krakowie. Od grudnia 1918 r. prezes Polskiego Stronnictwa Ludowego – Piast. W 1919 r. został wybrany do Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej Polskiej, gdzie przewodniczył Klubowi Parlamentarnemu Polskiego Stronnictwa Ludowego Piast. Podczas wojny polsko-bolszewickiej premier rządu Rzeczypospolitej Polskiej (1920–1921). Wybierany do Sejmu na kolejne kadencje. Dwa razy tworzył centroprawicowy rząd (1923, 1926). Należał do przywódców Centrolewu. Po utworzeniu Stronnictwa Ludowego (1931 r.) prezes Rady Naczelnej i Zarządu Okręgowego w Małopolsce. W 1930 r. aresztowany z przyczyn politycznych i uwięziony w Brześciu nad Bugiem. Skazany przez Sąd Okręgowy w Warszawie na półtora roku więzienia. W 1933 r. wyemigrował do Czechosłowacji. Do Polski powrócił w marcu 1939 r. We wrześniu 1939 r. aresztowany przez Niemców. Odmówił współpracy przy próbach powołania kolaboracyjnego rządu. W 1941 r. powrócił do Wierzchosławic, pozostając do końca okupacji niemieckiej w areszcie domowym. W 1945 r. prezydium Krajowej Rady Narodowej powołało go na stanowisko wiceprezydenta bez jego wiedzy i zgody. Od sierpnia 1945 r. prezes Polskiego Stronnictwa Ludowego, pozostającego w opozycji wobec władz komunistycznych. Zmarł 31 października 1945 r. w Krakowie. Pochowany w kaplicy rodowej na cmentarzu parafialnym w Wierzchosławicach.

Wydany przez Instytut Pamięci Narodowej
Oddział w Rzeszowie album zawiera blisko 500
ilustracji. Większość z nich została opublikowana
po raz pierwszy.

Pliki do pobrania

[SPIS TREŚCI - Wincenty Witos 1874-1945 \(pdf, 2.81 MB\)](#)

